

Komunikat prasowy FRA
Wiedeń, dnia 8 czerwca 2022 r.

Dbanie o prawa społeczne: klucz do powrotu do normy w UE po pandemii Covid-19

Pandemia spowodowała uruchomienie bezprecedensowego wsparcia finansowego UE w celu przeciwdziałania społecznym skutkom COVID-19. Wiele osób w UE, zwłaszcza znajdujących się w trudnej sytuacji, miało ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej, opieki nad dziećmi, edukacji i internetu. Doprowadziło to do nadmiernej śmiertelności, ubóstwa, bezrobocia i wykluczenia społecznego. W sprawozdaniu FRA na temat praw podstawowych z 2022 r. przedstawiono szeroki wpływ pandemii na prawa socjalne. Zaproponowano również, w jaki sposób rozwiązać problem rosnących nierówności i zagrożeń dla spójności społecznej.

„Reakcja na pandemię COVID-19 i wojnę w Ukrainie pokazuje siłę Unii Europejskiej w obliczu kryzysów” – mówi dyrektor FRA [Michael O’Flaherty](#). „Działania i fundusze ze środków UE mają istotne znaczenie, zwłaszcza jeśli są powiązane z odpowiednimi zobowiązaniami prawnymi i politycznymi na rzecz ochrony praw socjalnych obywateli. Jedynie skuteczne monitorowanie wykorzystania środków finansowych pomoże administracjom publicznym przeprowadzić zgodną z prawami podstawowymi odbudowę po pandemii. Będzie również wspierać je w dostosowywaniu środków finansowych, tak aby w wystarczającym stopniu zaradzić trudnej sytuacji społecznej osób, zwłaszcza najbardziej dotkniętych kryzysem – dzieci i młodzieży”

[Sprawozdanie FRA na temat praw podstawowych z 2022 r.](#) odzwierciedla postępy i braki w zakresie ochrony praw człowieka w UE na przestrzeni ostatniego roku. W [rozdziale dodatkowym](#) przedstawiono wpływ pandemii na prawa socjalne, tj. edukacja, zatrudnienie i opieka zdrowotna. Omówiono w nim doświadczenia dzieci, młodzieży, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i innych osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Przeanalizowano w nim również, w jaki sposób kraje UE planują wykorzystać 724 mld euro z funduszy UE przeznaczonych na odbudowę po pandemii w celu wspierania praw socjalnych.

Idąc dalej organy administracji państwowej powinny zaangażować krajowe organy ds. praw człowieka lub organy ds. równości w monitorowanie, czy finansowane przez UE środki służące odbudowie są zgodne z prawami podstawowymi. Powinny one w szczególności mieć na celu:

- przestrzeganie praw socjalnych osób najbardziej dotkniętych pandemią;
- ocenę i w razie potrzeby dostosowanie środków finansowanych przez UE dla zapewnienia poszanowania i wspierania praw socjalnych;
- zapewnienie, by wykorzystanie środków na odbudowę UE nie było niezgodne ani z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej, ani z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.

Do pozostałych ważnych kwestii w 2021 r. zaliczono:

- **prawa dziecka** – pandemia nadal negatywnie wpływa na dobrostan i edukację dzieci. Ucierpiało wiele dzieci, zwłaszcza tych pokrzywdzonych przez losy środowisk defaworyzowanych, co sprawia, że są one bardziej zagrożone ubóstwem i wykluczeniem. Pierwsza w historii [strategia UE na rzecz praw dziecka wraz z europejską gwarancją dla dzieci](#) była ważnym krokiem mającym na celu zintensyfikowanie wysiłków na rzecz promowania i ochrony praw wszystkich dzieci. Państwa UE powinny zadbać o to, by ich krajowe plany działania realizowały cele strategii i gwarancji.
- **migracja** – nadal istnieją wyzwania związane z prawami podstawowymi. Migranci doświadczyli przemocy lub zostali zawróceni na granicach lądowych UE, a ponad 2 000 migrantów zginęło na morzu. Państwa UE powinny prowadzić skuteczne i niezależne monitorowanie granic w celu przeciwdziałania naruszeniom praw. Wzrosła liczba dzieci ubiegających się o azyl, w tym dzieci bez opieki, co wymaga szczególnej uwagi ze strony administracji krajowych.

- **rasizm** – pandemia dodatkowo podsyca dyskryminację, przestępstwa z nienawiści, a w szczególności nawoływanie do nienawiści w internecie wobec migrantów i mniejszości etnicznych. W oparciu o [unijny plan działania przeciwko rasizmowi](#) w 2020 r. większość państw UE przyjęła lub opracowuje krajowe plany działania na rzecz zwalczania rasizmu i dyskryminacji etnicznej. Państwa UE powinny dołożyć starań i karać przestępstwa z nienawiści, zachęcać do zgłaszania i lepiej wspierać ofiary. Obejmuje to również realizację planów działania i strategii poprzez świadome monitorowanie.

W sprawozdaniu podsumowano i przeanalizowano najważniejsze zmiany w dziedzinie praw człowieka w UE w 2021 r. Zawiera ono [propozycje działań](#) obejmujących Kartę praw podstawowych UE i jej stosowanie przez państwa członkowskie; równość i niedyskryminację; rasizm i podobne formy nietolerancji; włączenie społeczne i równość Romów; azyl, granice i migrację; społeczeństwo informacyjne, prywatność i ochronę danych; prawa dziecka; dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz wdrożenie Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.

Aby uzyskać dodatkowe informacje, należy skorzystać z poniższych danych kontaktowych: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 158030653